

Тетяна НЕСВАТ

*аспірант кафедри державного управління та
місцевого самоврядування ДРІДУ НАДУ*

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В ЕСТОНІЇ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Розвиток державної молодіжної політики в Україні відбувається під значним впливом процесу євроінтеграції, що знаходить відображення в пріоритетах та змісті програмних документів, зокрема в державній цільовій програмі «Молодь України» на 2016 – 2020 роки [4] та заходах, які реалізуються Міністерством молоді та спорту України, молодіжними громадськими організаціями.

Особливої уваги, у зв'язку із цим, заслуговує питання вивчення досвіду реалізації програм обмінів між молоддю України, Литви та Польщі, які здійснюються в рамках «Угоди між Урядом України та Урядом Литовської Республіки про Раду обмінів молоддю України та Литви» (постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2015 р. № 1016) [6], «Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про Українсько-Польську Раду обміну молоддю» (постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2015 р. № 1017) [5], метою, яких є підтримка співробітництва задля розбудови дружнього співробітництва між Україною та країнами-членами ЄС. Крім того, сьогодні значно активізувалася робота щодо запрошення експертів молодіжної політики з ЄС та інших країн світу, реалізації нашими експертами європейських програм у цій сфері. Існуючий досвід такої практики є важливим джерелом для вивчення та врахування в подальшому розвитку молодіжної політики в Україні.

Наприклад, що стосується досвіду співпраці з Естонією. 22 травня 2018 р. Україна підписала Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством молоді та спорту України і Міністерством освіти та досліджень Естонської Республіки про співробітництво у молодіжній сфері, який спрямовано на розвиток прямих контактів і співробітництва між установами та організаціями, які беруть участь в плануванні та реалізації державної політики у молодіжній сфері [3].

Активний розвиток молодіжної політики Естонії розпочато у 1990-х рр. в період, коли було запроваджено навчання молодіжних працівників та створено перший молодіжний центр у м. Нарва. Це сприяло створенню самостійного напрямку молодіжної роботи в системі публічного управління. Центральним органом виконавчої влади у сфері молодіжної політики є Міністерство освіти та досліджень Естонії, діяльність якого у питаннях молоді координує Рада з питань молодіжної політики. Молодіжна робота в Естонії регулюється 29 нормативно-

правовими актами, основним з яких є Закон «Про роботу з молоддю» (від 17 лютого 1999 р.) [2], який визначає обов'язки та права різних органів публічного управління в молодіжній сфері. У законі дано визначення молодіжної роботи, а саме: молодіжна робота – це створення умов для різнобічного розвитку молодих людей, що дозволяє їм з власної волі діяти поза рамками родини, незалежно від рівня освіти і роботи [2]. Таке визначення передбачає багатоаспектність, молодіжної роботи, яка охоплює широкий спектр різних видів діяльності.

На сучасному етапі в Естонії діє «Програма розвитку молодіжної сфери 2014 – 2020», аналог української державної цільової програми «Молодь України» на 2016 – 2020 роки, якій передували «Концепція молодіжної роботи в Естонії» і «Програма розвитку молодіжної роботи в Естонії 2001 – 2004» та перша в країні «Стратегія молодіжної роботи 2006 – 2013».

У 2006 р. Естонія поставила собі за мету сформувати скоординовану діяльність з чіткими цілями в різних сферах життя, що виходить із фактичних потреб молоді та викликів, що стоять перед нею, ця мета дозволила започаткувати інтегровану молодіжну політику, яку описано в «Стратегії молодіжної роботи 2006 – 2013» та запровадження якої було визнано у ЄС [1]. Основну увагу цієї програмі було приділено: розширенню можливостей для розвитку творчих здібностей, ініціативності та спільної діяльності молоді; зменшенню впливу нерівності на можливості розвитку молоді і запобіганню соціального відторгнення; активній участі в діяльності місцевих громад та прийнятті рішень; працевлаштуванню; підвищенню якості молодіжної політики та молодіжної роботи.

Підтримка та розвиток молоді в Естонії є одним із пріоритетних напрямків уряду країни оскільки вдала реалізація молодіжних програм сприятиме позитивній динаміці у сімейній та демографічній політиці, ринку праці та соціального захисту, спорту та інтеграції. Молодіжна політика в Естонії належить до пріоритетів державної політики. Сьогодні спостерігається активізація роботи з підтримки естонської молоді, створено 227 молодіжних центрів, в яких ведеться основна молодіжна робота, а органи місцевого самоврядування є основними організаторами молодіжної роботи. Вся робота з молоддю ведеться відповідно до рекомендацій ЄС, які містяться у численних Резолюціях Ради ЄС.

Отже, досвід Естонії свідчить про тенденцію розширення молодіжної роботи в змісті молодіжної політики. Вивчення кращих практик цієї роботи становить значний інтерес в умовах розвитку вітчизняної мережі молодіжних центрів та діяльності молодіжних працівників в Україні. Адаптація зарубіжного досвіду, співробітництво та обміни з питань організації молодіжної роботи набувають особливої актуальності в контексті децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування в Україні.

Список використаних джерел

1. Youth and Public Policy in Estonia Simon Bart, Liisa Mürsepp, Ilona-Evelyn Rannala, Marti Taru, Maarja Toots, 2013. available at http://www.youthpolicy.org/pdfs/Youth_Public_Policy_Estonia_En.pdf.
2. Закон про роботу з молоддю, підписаний Президентом Республіки Естонії. – Режим доступу : <https://www.riigiteataja.ee/akt/12851236>.
3. Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством молоді та спорту України і Міністерством освіти та досліджень Естонської Республіки про співробітництво у молодіжній сфері від 22 травня 2018 р. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233_001-18.
4. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України на 2016 – 2020 роки» та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18 лют. 2016 р. № 148. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-п>.
5. Про затвердження Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про Українсько-Польську Раду обміну молоддю : постанова Кабінету Міністрів України від 9 груд. 2015 р. № 1017. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2015-п>.
6. Про затвердження Угоди між Урядом України та Урядом Литовської Республіки про Раду обмінів молоддю України та Литви : постанова Кабінету Міністрів України від 9 груд. 2015 р. № 1016. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1016-2015-п>.

Анна ОСТРИКОВА

координатор програми «Молодіжний працівник»,

Програма розвитку ООН в Україні

СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

У рамках діяльності Молодіжного партнерства між Європейською Комісією та Радою Європи у 2017 році було реалізовано дослідницький проект з картування освітніх та кар'єрних можливостей для молодіжних працівників. Дослідження проводилось на основі даних, зібраних у 41 країні Європи.

П'ять ключових складових дослідження:

1. Політика та законодавство;